

наша СЛОВА

Не пакідайце ж мовы нашай беларускай, каб не ўмёрлі!
ФРАНЦІШАК БАГУШЭВІЧ

Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 36 (1551) 9 ВЕРАСНЯ 2021 г.

Капыльская зямля паклікала да жыцця шматлікія літаратурныя таленты

5 верасня ў Капылі ў 28 раз адбылося адбылося свята беларускага пісьменства і друку. Сюды прыехала шмат гасцей і наведвальнікаў. Сёлета Капыль адзначыў свае 1015-я ўгодкі (у першыню згадваецца ў грамаце Кіеўскага мітрапаліта пад 1006 годам).

Горад пры падрыхтоўцы да свята быў значна ўпрыгожаны, на сценах пошты і іншых будынкаў з'явіліся 3-D муралы з выявамі вядомых ураджэнцаў Капыльшчыны.

Аздоблена тэрыторыя вакол Капыльскага музея, і перад музеем ужо на самым пачатку свята адкрылі помнік капыльскому рамесніку са славутым капылом у руках. Як сказаў на імпрэзе адкрыцця, правобразам рамесніка стаў Зміцер Жылуновіч (Цішка Гартнага), які працаваў у маладосці ў быдынку, дзе зараз і месціцца музей.

На пастаменце радкі Цішки Гартнага:

Я рабочы-гарбар,
Рыцар працы цяжкай,
Я з жалезнай душой,
З сэрцам палкім, як жар...
... Нехачу, не прывык,
Складуши руکі хадзіць:
Я гарбар - працаунік,
Я жыву - каб рабіць!

Былі добраўпарадкаваны месцы, дзе ўсталяваны інтэрактыўныя лаўкі, пазначаныя літарамі ў адпаведнасці з імёнамі пісьменнікаў: А - **Алесь Адамовіч** і гэтак далей, усяго 53 прозвішчы. На ўсе літары нанесены QR-коды, і з дапамогай мабільнага тэлефона можна будзе даведацца, якому пісь-

менніку прысвечана лаўка, і якія літаратурныя творы ён напісаў. Каля адной з такіх лавак мы сустрэліся з дачкой Яна Скрыгана Галінай Іванаўнай.

Каля іншай чытачоў сустракала супрацоўніца Цімкавіцкай раённай бібліятэкі Вольга Уладзіміраўна Радкевіч і вучань гімназіі №1 Раман Марукін, які ма-

рыць стаць журналістам.

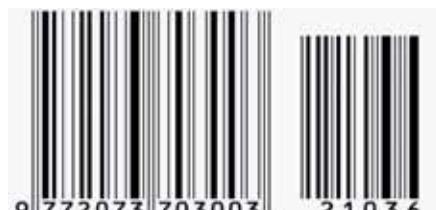
Падчас урачыстага адкрыцця Дня беларускага пісьменства, была ўручана Нацыянальная літаратурная прэмія. Яна ўручалася ў шасці намінацыях: «лепшы зборнік паэзіі», «лепшы твор прозы», «лепшы твор публіцыстыкі», «лепшы твор для дзяцей і юнацтва», «лепшы твор літаратурнай крытыкі» і «дэбют». На прэмію прэтэндавалі 59 пісьменнікаў.

Міністр інфармацыі Уладзімір Пярцоў павіншаваў пераможцаў конкурсу, сярод якіх былі Віктар Шніп, Алесь Карлюковіч, Віктар Праўдзін, Валянціна Паліканіна і іншыя аўтары.

Між іншым, на свяце з прыемнасцю даведалася, што ў капыльскай раённай газете «Слава працы» надрукаваў свой першы верш Станіслаў Суднік.

Язэп Янушкевіч з
кнігазбораўскім томам
«Сцяпан
Александровіч» каля
літары «A» з імем
Сцяпана
Александровіча на
шыльдзе

За гэтую кнігу Віктар
Праўдзін атрымаў
Нацыянальную прэмію

Свае разнастайныя зборы, краязнаўчыя выданні і альбомы, кнігі па мастацтве дэманстравалі на свяце раённай бібліятэкі Барысава, Нясвіжа, Слуцка, Капыля і іншых гарадоў.

Выдавецтва "Беларусь" прадставіла новае выданне, прысвячанае Капыльшчыне, яе гісторыі, асобам, працоўным і культурным дасягненням. Над зборам матэрыялу некалькі гадоў рупіліся прадстаўнікі мясцовай рэдакцыі "Слава працы".

Нацыянальная бібліятэка Беларусі падрыхтавала электронную презентацыю выданняў выставу кніг, прысвяченую пісьменнікам з Капыльшчыны. Іх дэманстравалі Таццяна Анатольеўна Лаўрык і Таццяна Лагаш.

"Электронны рэсурс Нацыянальнай бібліятэкі "Беларусь" у асобах і падзеях" утрымлівае каля 30 тысяч адзінак інфармацыі пра асобаў, якія ўнеслі значны ўклад у развіццё культуры, науки, грамадска-палітычнае жыццё, спры-

ялі развіццю адукацыі, спорту, эканоміцы розных рэгіёнаў. А таксама ў энцыклапедыі ўтрымліваюцца звесткі пра арганізацыі, установы і прадпрыемствы, помнікі прыроды.

- Да Дня беларускага пісьменства мы падрыхтавалі прэзентацыю, у якой бачна, колькі знамітых асобаў нарадзіліся на Капыльшчыне, - распавяляла Таццяна Лагаш. - Капыльшчына з'яўляеца радзімай мастакоў Генадзя Галубовіча, Івана Пешкура, Пятра Родзіна.

- Капыльшчына дала Беларусі вялікую колькасць выдатных літаратаў. У нас ёсьць інфармацыя пра Алеся Адамовіча, Цішку Гартнага, Кузьму Чорнага, Яна Скрыгана, Міколу Хведаровіча і іншых.

Супрацоўніца Цімкавіцкай раённай бібліятэкі Ірына Яўгенаўна Шкуцько была ўдзельніцай стварэння даследавання, прысвячанага фундатару Чырвонага касцёла Эдварду Вайніловічу, маёнткі якога знаходзіліся непадалёку ад Капыля. Пра яго памятаюць тут з удзялчнасцю, бо ён адкрываў прыходскія школы, выдаткоўваў сродкі таленавитым вучням на далейшае навучанне, адвораў сяляну ў дні ўяселля. Такая памяць захавалася ў сям'і бібліятэкара Вольгі Радкевіч.

На свяце можна таксама было пазнаёміцца з цудоўнымі мастакімі творамі навучэнцаў школы мастацтва г. Капыля. Майстры з Нясвіжскага, Барысаўскага, Менскага і іншых раёнаў дэманстравалі свае дэкаратыўныя вырабы, вышыўку, плеценяя паясы, мяккія цацкі, шматлікія сувеніры.

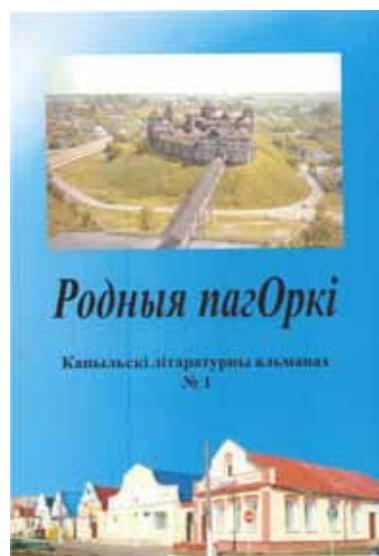
Э.Дзвінская,
фота аўтара.

Да Дня беларускага пісьменства

3-га верасня ў рамках Свята беларускага пісьменства ў Капыльскай раённай бібліятэцы імя Анатоля Астрэйкі праішла прэзентацыя 1-га нумара літаратурны альманаха "Родныя пагоркі", які выдала тутэйшы літаб'яднанне "Вясёлка" пры падтрымцы газеты "Наша слова". Укладальнік і аўтар прадмовы - Ірына Пятровіч, рэдактар - Станіслаў Суднік.

Прэзентацыя праходзіла ў цёплай хатнай атмасфери за святочным сталом пад кіраўніцтвам мілых вядоўцаў Людмілы Насевіч і Ірыны Пятровіч. На імпрэзу сабраліся аўтары альманаха, з Ліды

прыехаў рэдактар Станіслаў Суднік, а з Нясвіжа - старшыня Нясвіжскай раённай арганізацыі ТБМ, краязнаўца Наталля Плакса, якая дапоўніла асноўную дзею прэзентацыяй мастацкага календара "Маляванкі-суседкі (Капыльшчына, Нясвіжчына, Клеччына)". Былі выстаўлены трэй "жывыя" маляванкі з квалекцыі спадарыні Наталлі. Адна з іх пэндзля Юзафа Мысліцкага, намаляваная ў в. Сейлавічы Нясвіжскага раёна, а сам

Юзаф Мысліцкі паходзіў з вёскі Чарнагубава Капыльскага раёна.

Прэзентацыю ж альманаха распачала ўкладальніца Ірына Пятровіч і распачала з верша С. Судніка, змешчанага на вокладцы: *Між Слуцка раўнінай
І Нёманскай далинай,
Пад радаснаю зоркай
Калісці Бог раскінуў,
Калісці Бог раскінуў
Капыльская пагоркі...*

А далей чыталіся вершы, змешчаныя ў зборніку, і выступалі аўтары з радкамі любові да свайго родзімы, а радкоў тых дастаткова:

*Куток дзівосны
гнёздаў салаўіных -
Капыльская радзімая зямля.
Нідзе няма*

*другой такой мясціны,
Дзе б адпачыў душой і сэрцам я.
(Мікалай Майсюк.)*

*Я родны свой Капыль не кіну,
Не з'еду ў лепшыя краі.
Тут, на пагорках я загіну
Ў апошнім для мяне баі...*

(Аляксей Трацяк.)

*Цімкаўская родная зямля!
Край наші непаўторны і любімы!
Гім табе пялю сягоння я,
Для мяне на свеце ты адзіны!*

(Алена Оstryкава.)

толя Астрэйкі.

Трэба адзначыць і такі момант: адна з аўтарак падзякавала рэдактару за ўнесену праўкі, што бывае надзвычай рэдка. Намнога часцей аўтары маюць прэтэнзіі да рэдакцыі, гатовыя змагацца за кожную коску. А тут відно: людзі крытычна ставяцца да свайго творчасці, а значыць будуць больш працаўцаў над кожным творам, будуць імкнущы да таго, каб пакінуць рэдактара без працы. І гэта радуе, тым больш, што прынята рашэнне праз некаторы час рыхтаваць другі нумар, які па плане павінен выйсці ў 2024 годзе і мае быць, безумоўна, большым і лепшым, і так далей да дасканаласці, у якой, як вядома, мяжы няма.

Напрыканцы адбылася яш-

Мелі слова Ядвіга Малевіч, Наталля Раеўская і ўсе, хто хае. Гучалі песні на слоўны Мікалай Майсюка ў выкананні аўтара і Яўгеніі Леўс.

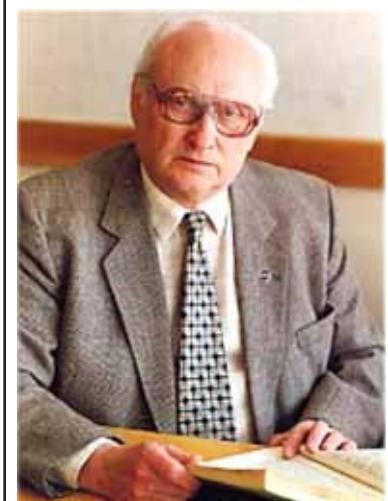
Па ходзе прэзентацыі журналіст газеты "Слава працы" распавёў, як у 60-я гады пры газеце ўзнікла літаб'яднанне "Вясёлка", як праз пэўны час падзяняпала і як было адноўлена пры Капыльскай раённай бібліятэцы імя Ана-

чэ адна прэзентацыя. Ганна Іосіфаўна Арлоўская прадставіла кніжачку сваіх успамінаў.

Кажуць, што "Мастацкая літаратура" выдала вялікую кнігу "Літаратурная Капыльшчына", дзе, пэўна, нікога з аўтараў нашага альманаха знайсці не ўдастца. Ну і няхай сабе, няма нашых аўтараў у тоўстай кнізе, але ў літаратуры яны ёсць, і гэта больш важнае.

Яраслаў Грынкевіч.

Памяці Арнольда Міхневіча

9 верасня 2021 года беларускі мовазнавец Арнольд Яфімавіч Міхневіч адзначыў бы 85-гаддзе. Навуковец скончыў Гомельскі педагогічны інстытут у 1958 годзе. З 1961 года працаў у Інстытуце мовазнаўства АН Беларусі. У 1977 годзе стаў доктарам філалагічных навук, а ў 1980-м прафесарам. З 1983 года працаў у Інстытуце паліталогіі і сацыяльнага кіравання, з 1991 года - праектар і загадчык кафедры Менскага лінгвістычнага ўніверсітэта, з 1995 года працаў у Беларускім Інстытуце праблем культуры (з 1998 года - рэктар), з 2000 г. адначасова загадваў кафедрай сучаснай беларускай мовы на філалагічным факультэце БДУ.

Даследаваў пытанні граматыкі, лексікалогіі, этымалогіі беларускай мовы, культуры беларускай і рускай моў, супастаўленай і сацыяльнай лінгвістыкі, рыторыкі і культурапалогіі.

Навуковая грамадскасць ведае яго працы: "Сінтаксічна непадзельныя словазлучэнні ў беларускай мове" (1965), "З гісторыі прамоўніцкага мастацтва" (1972), "У глыб слова чалавечага" (1982) "Мова, якой няма" (1988) і інш.

Быў суаўтарам "Слоўніка славянскай лінгвістычнай тэрміналогіі" (тамы 1-2, 1977-1979 гг.), "Этымалагічнага слоўніка беларускай мовы" (1980), "Беларуска-рускага паралексічнага слоўніка-даведніка" (1985), "Англія - беларускага размоўніка" (1992), кніг "Грамадзазнаўства - мова палітыка" (1988) "Беларуская мова для тых, хто гаворыць па руску" (1990), "Культура мовы ў пытаннях і адказах" (1996), "Беларуская мова: Энцыклапедыя" (1994). За апошнюю атрымаў Дзяржаўную прэмію Беларусі ў 1998 годзе.

Спадар Міхневіч памёр у Германіі ў 2020 годзе. Асабіста я ганаруся сваім знаёмствам з Арнольдам Яфімавічам. Я працаў у Беларускім Інстытуце праблем культуры ў 1998-1999 годзе, калі рэктарам установы быў спадар Арнольд Яфімавіч Міхневіч. Гэта быў вельмі тактоўны, добрасумленны і адукаваны кіраўнік.

Аляксей Шалахойскі,
гісторык культуры,
журналіст фрылансер,
падпісчык выдання.

СУСТРЭНЕМСЯ КАЛЯ БУДНАГА

Гэта ўжо традыцый: чацвёрты год запар 6 жніўня, напярэдадні Свята беларускага пісьменства і друку калі помніка Сымону Буднаму ў Нясвіжы збіраеца зацікаўленая грамада. Так па ініцыятыве сяброў ТБМ ушаноўваецца справа Францішка Скарыны, вялікі дзень ў культурным лёсе беларусаў, калі запрацаваў друкарскі станок нашага асветніка.

Сёлета на сустречу калі Буднага сабралася шмат наведальнікаў сацыяльнага цэнтра, людзей сталага ўзросту. Некаторыя прыйшлі з ўнукамі. Але галоўнае, па просьбе арганізатарапу, прыйшлі са сваёй любімай, самай цікавай і памятнай беларускай кнігай. У кожнага знайшліся добры словы пра родную мову, беларускіх пісьменнікаў, іх кніг і творы.

Хто рэкламаваў, нібыта "Малую падарожную кніжыцу" Скарыны, невялічкія па фармаце кнігі з серыі "Сто асобаў Беларусі", хто прынёс свежае выданне Леаніда Дранько-Майсюка з нядайней сустречы ды прачытаў самае ўпадабанае, а хто, як далёкі ўспамін - "Людзі на балоце", што чыталіся яшчэ падчас вучобы ў школе. Гучалі прачулы слова ў памяць пра Ніла Гілевіча і яго раман у вершах "Родныя дзеци". Расчуліла ўсіх удзельніца, што прачытала так званы "плач Кацярыны" з кнігі-сказа Станіслава Судніка "Пілігримка дадому". Галоўнай кнігай сустречы ля Буднага, як тое і належыць, як і кожнага разу, была Біблія на роднай мове ў перакладзе Васіля Сёмухі.

На развітанне старшыня раённай арганізацыі ТБМ уручыла ўсім, хто прыйшоў, па-мастаку аздобленыя лісткі з беларускамоўнай малітвой "Ойча наш", а самым юным удзельнікам у падарунак - кніжкі Валера Дранчука "Жыло-было дрэва", у якіх аўтар распавядае, што хоць магутнае, мо пяцісотгадовае дрэва, упала, яго лёс, яго гісторыя не скончаны - будзе новы дзень, будзе новы час. Будзе праз год і новая сустречка калі Буднага.

Вольга Карчэўская,
Нясвіж.

Ён заўсёды ў дарозе

6 верасня кіраўніку Дзяяліўскай суполкі ТБМ, грамадска-культурнаму актыўісту, былому педагогу, краязнаўцу, лаўрэату літаратурнай прэміі імя Анатоля Іверса Валерью Міхайлавічу Петрыкевічу споўнілася 75 гадоў з дня нараджэння.

Нарадзіўся Валерый Міхайлавіч у вёсцы Любча Наваградскага раёна ў сям'і настаўніка. У 1963 годзе ён скончыў 10 класаў Валеўскай сярэдняй школы. Як член зборнай каманды вобласці па лёгкай атлетыцы, быў запрошаны на пасаду настаўніка фізкультуры ў Райцаўскую СШ Карагліцкага раёна, а праз пару гадоў - у Валеўскую СШ, а затым і ў СШ № 2 г. Наваградка. Праца настаўніка прыйшлася па душы. Таму завочна ў 1969 годзе скончыў Беларускі інстытут фізічнай культуры ў Менску.

Са жніўня 1967 года Валерый Петрыкевіч жыве і працуе ў Дзяяліве, спачатку дырэктарам мясцовай спартшколы, а затым настаўнікам фізічнай культуры ў сярэдніх школах № 1 і № 3 Дзяяліва. З 2006 года ён знаходзіцца на заслужаным адпачынку.

На працягу ўсяго жыцця Валерый Петрыкевіч любіў і любіць падарожніцаць. З вучнямі СШ № 1 Дзяяліва не адзін раз здзяйсняў шматдзённыя водныя паходы па раках Беларусі, Карэліі, Карпатаў, а ў складзе гарадзенскіх турыстаў-воднікаў зведаў усю прыгажосць, асалоду і экстрым падарожжаў па горных раках Каўказа, Алтая, Цянь-Шана, Саянаў, Далёкага Усходу, Кольскага паводствства і Паміра.

Уражаннямі ад сваіх першых школьнічных паходаў дзяяліўся з чытаемі газет "Піянер Беларусі" і "Зор'ка". Пазней дасылаў шмат артыкулаў у дзяяліўскую раённую газету "Перамога". Падчас вайсковай службы на Балтыйскім флоце цесна супрацоўнічаў з газетай "Страж Балтыкі". На старонках "Настаўніцкай газеты"

распавядаў пра волы ў лесу, некалькі гадоў жыў і працаваў, хадзіў па вуліцах мястэчка, быўаў на кірмашы, маліўся ў касцёле. Сядзібай і яе дапаможнымі пабудовамі дойгі час карысталася раённая бальніца...

Валерый Петрыкевіч вельмі хоча, каб гэты куточак Дзяялішчыны заўсёды прыцягваў туристаў. Ён таксама даўно марыць з землякамі ўстанавіць мемарыяльны шыльды ўраджэнцам Дзяяліва і раёна Тамашу Жаброўскуму, Вікенцію Дмахоўскуму, Сяргею Хмары і іншым сынам дзяяліўскай зямлі. Таму працы ў няўрыйслівага краязнаўца яшчэ наперадзе шмат, нягледзячы на яго стаў ўзрост.

Марак Балтыйскага флоту Валерый Петрыкевіч з жонкай Наталляй, 1972 г.

устанавіў мемарыяльны камень. Там штогод цяпер праводзіцца Гарадзенскія абласніе свята беларускай пэзіі.

Дзяякуючы Валерью Міхайлавічу ў вёсцы Погіры ўстаноўлены і мемарыяльны камень, прысвечаны Ігнату Дварчаніну (1895-1937). А ў вёсцы Труханавічы, на даме, дзе жыў паэт Нікіфар Жальба (1898-1991), адкрыта шыльда.

Напачатку 2013 года намаганнямі мясцовых актыўісташу і супрацоўнікай Дзяяліўскага гісторычна-краязнаўчага музея адзначылі 100-гадовы юбілей бацькі Валерия - заснавальніка музея Петрыкевіча Міхаіла Фёдаравіча. Паклапаціўся вядома ж нямала і сам сын. А праз некалькі дзён у раённай бібліятэцы адбылася презентацыя яго кнігі "Народжаны вечнасць тварыць", куды ўвайшлі артыкулы Міхася Петрыкевіча - бацькі Валерия Міхайлавіча.

Актыўіст з Бярозаўкі Сяргей Трафімчык у канцы 2014 года перадаў Валерью Петрыкевічу копію лідскага барэльефа Канстанціна Астрожскага (1460-1530) - заснавальніка і першага ўладара Дзяяліва. Цяпер ён прыкладае намаганні, каб барэльеф па-мастаку аздобіць і замацаўца побач з мемарыяльным валуном, усталяваным яшчэ ў 1998 годзе на скрыжаванні вуліц Чырвонаармейскай і Слонімскай у гонар 500-годдзя з дня заснавання Дзяяліва. Ён сціпічыў на планах паставіць і помнік Канстанціну Астрожскаму ў Дзяяліве.

Шмат каму вядома, што побач з Дзяялівам у вёсцы Жыбіртоўшчына знаходзіцца сядзіба роднага дзядзькі, нашага славутага земляка, філамата, блізкага сябра Адама Міцкевіча, сусветна вядомага навукоўца, нацыянальнага героя Чылі Ігната Дамейкі. Тут ён,

Творчая інтэлігенцыя Гарадзеншчыны, а таксама ўсе сябры ТБМ шчыра віншуюць Валерия Міхайлавіча Петрыкевіча з юбілем. Жадаюць яму здароўя, сіл, цярпення, новых сустреч з сябрамі і роднымі людзьмі, цікавых адкрыцій і падарожжаў па роднай зямлі. Каб вы яшчэ доўга заставаліся ў дарозе, вас радавалі жыццёвія справы і поспехі. А мы вам будзем дапамагаць.

І апошняе. Напісаў невялікі тэкст песні да юбілею Валерия Міхайлавіча. Бард Сяржук Чарняк з Ліды абяцаў пакласці верш на музыку і выканыць песню пад гітару. Так што сустреч творчых на Дзяяліўскай зямлі адбудзеца яшчэ шмат. У гэта, вядома ж, верыцца. І на гэта мы спадзяёмся.

Баец

Валерью Петрыкевічу з нагоды 75-годдзя

Краязнаўцы ў жыцці не старюць, А як дрэвы стаяць да канца. Лепш за іншых жыццё разумеоць, Як баец разумее байца.

Прыпеў:

Клічць радасць, надзея і веліч - Ты да іх, мой сябрук, завітай:

Тут жыве наш Валер Петрыкевіч, Які любіць бацькоўскі свой край.

Хай хвалоецца ў пошуках сэрца, Нам ад спраў Вашых

радасна жыць.

Наш Міхальч нідзе не здаецца, Ён умее ствараць і тварыць.

Прыпеў:

Клічць радасць, надзея і веліч - Ты да іх, мой сябрук, завітай:

Тут жыве наш Валер Петрыкевіч, Які любіць бацькоўскі свой край.

Сяргей ЧЫГРЫН.

З матуляй Марыяй Барысаўнай, Любча, 1947 г.

Сусветная гісторыя кнігі разгортаеца ў экспазіцыі музея

1 верасня Музей кнігі Нацыянальнай бібліятэці Беларусі адзначаў 15-годдзе. У ім можна прасачыць сусветную гісторыю з'яўлення кнігі і іншых інфармацыйных носьбітаў. Тут ёсьць клінапісныя таблічкі, папірусы, скрутак старажытнай Торы, кнігі ранняга перыяду єўрапейскага кнігадрукавання - інкунаўлы.

У музеі захоўваюцца беларускія старадрукі XVI-XVIII стагоддзяў, выдадзеныя ў друкарнях Вільні, Берасця, Нясвіжа, Күцейны і іншых гарадоў, славянская рукапісная багаслужбовая кнігі, Евангеллі з каліграфічнымі ілюстрацыямі, рукапісныя кнігі на ўсходніх мовах, кітабы, Каран.

Асобае пачэснае месца ў музеі займаюць кнігі Францішка Скарыны і факсімільныя копіі яго выданняў у 21-томным зборы "Кніжная спадчына Францыска Скарыны", выпушчаным да 500-годдзя беларускага кнігадрукавання ў 2017 годзе.

У Музее знаходзіцца самая аб'ёмная і вялікая кнігі, і маленькая сувенірная выданні твораў А. Пушкіна, А. Міцкевіча, Я. Купалы і Я. Коласа. Самая ёмістая кніга з прадстаўленых тут была выдадзена ў 1610 годзе ў Москве. Самым вялікім экспанатам Музея з'яўляецца ілюстраваная праца амерыканскага арнітолага, якая пабачыла свет у 1972 годзе. Тут экспануюцца зараз французскія суперэкслібрисы, размешчаныя на каралеўскіх кнігах XVIII стагоддзя.

Асобная частка экспазіцыі прысвечана гісторыі Нацыянальнай бібліятэці Беларусі, якая будзе хутка адзначаць 100-годдзе. У ёй прадстаўлены партрэт першага дырэктара бібліятэкі Іосіфа Бенцянянавіча Сіманоўскага і ветэранаў бібліятэкі, расказваюца пра гісторыю стварэння праекта архітэтарам Вінаградавым, і пра будаўніцтва сучаснага будынка, сімвалічны ключ ад якога быў уручаны ў 2006 годзе.

У Музее кнігі пастаянна праводзяцца экспкурсіі для навучэнцаў школ, каледжаў і ВНУ Менска і іншых гарадоў рэспублікі. Тут у 2019 годзе дзеянічала маштабная выставка "Беларусь і Біблія", у цэнтры ўвагі якой была гісторыя стварэння Кнігі Кніг. Яна прыцягнула каля 30 000 навед-

вальнікаў з розных куткоў Беларусі.

У Музее кнігі рэгулярна праходзяць заняткі з маленькомі наведвальникамі ў межах "Клуба кніжных прафесараў", які вядзе Таццяна Андрэёўна Сапега. Да юбілею Музея абвешчаны конкурс празаічных, паэтычных і мастацкіх твораў юных чытачоў, які будзе доўжыцца з 1 верасня па 17 кастрычніка.

Э.Дзвінская,
фота аўтара.

Сялянскі паэт з вёскі Польмія

Да 80-годдзя беларускага паэта Уладзіміра Гайдука (1941-2012)
з Беласточчыны

Яўген Вана, Уладзімір Гайдук і Ганна Кандрацюк-Свярубская

7 верасня 1941 года на хутары Польмія Гайнайскага павета ў Польшчы нарадзіўся Уладзімір Гайдук - селянін і паэт, які пісаў вершы па-беларуску.

У 1955 годзе Уладзімір Гайдук скончыў пачатковую школу і два гады вучыўся ў беларускім ліцэі ў Бельску Падляскім. У сярэдзіне 1960-х гадоў ён вырашыў працягваць вучобу, але цяжкія матэрыяльныя ўмовы вымусілі яго адмовіцца ад задумы. Таму паэт увесь час працаваў на сваёй гаспадарцы, там, у вёсцы, і памёр у 2012 годзе.

У Беластоку выйшлі з друку чатыры ягоныя зборнікі: "Ракіта" (1971), "Блакітны вырай" (1990), "Пах аернага хлеба" (1997) і "Польмія роднае" (2010).

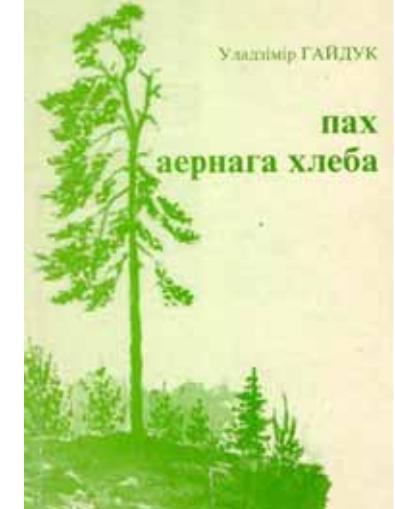
Самотны беларускі талент-самародак, які нават сярэднія школы не закончыў, шчыра любіў родную зямлю, сваю мову, людзей і Беларусь.

Уладзімір Гайдук на Беласточчыне жыў у роднай вёсцы Польмія, дзе, як кажуць беларусы, "гаспадарыў на хутары".

Валодзем называлі яго ўсе сябры і пасты, нягледзячы на стаўні ўзрост. А тыя, хто пісаў пра Уладзіміра Гайдука, заўсёды падкрэслівалі, што ён - паэт-селянін (Уладзімір Конан), што яго матэрыяльныя ўмовы моцна трываюць пры зямлі, прыніжаюць яго, ставяць у недарэчную залежнасць (Ян Чыквін). Тым не менш, Уладзімір Гайдук даўно быў вырваны з гэтай, мякка кажучы, матэрыяльна-фізічнай сялянскай прыгнечанасці. Зямля, вёска, праца, хутар - гэта ўсё не пры чым. Галоўнае, што ён быў паэт - шчыры, светлы, адкрыты, прысты, лёгкі, паэт - якому можна толькі верыць:

*На лясы, на луг і широкі
Сонца падаюць прамені,
А дзяўчынка сіяўока
Ловіць "зайчыка" у жменю.
Замігцелі, як жывыя,
Пасярэбраныя росы,
А дзяўчынка боткі шые,
Каб не змерзла лялька босай.*

У апошні прыжыццёвый зборнік "Польмія роднае" Уладзіміра Гайдука ўвайшлі вершы з ранейшых паэтычных зборнікаў "Ракіта" (Беласток, 1971), "Блакітны вырай" (Беласток, 1990), "Пах аернага хлеба" (Беласток, 1997), а таксама вершы, якія не ўвайшлі ў вышэй пералічаныя

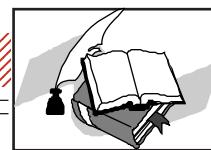

ся, але яго любілі землякі і чытачы, творчая інтэлігенцыя. Вершы паэта заўсёды ўключалі ў калектывныя зборнікі, якія выдаваліся не толькі ў Польшчы, але і ў Беларусі. Тры вершы "Вясна", "Заход сонца" і "Дажынкі" былі апублікаваны ў зборніку "Літаратурная Беласточчына" (Мн., 1973). Цудоўны верш "Дажынкі" чытаю-перачытваю:

*Жыта выжата,
І над пожняню
Разагнуліся
Жнеі гожыя.
Як паставілі
Мэдлік-долечку,
Заспявалі ўсе
"Перапёлачку":
- Ой, вылець, вылець,
Перапёлачка,
Жыта выжата
З твайго полечка.
Плён, высокі плён,-
Песня чуеца,-
У наши волны дом,
Што будеца.
Песня спетая,
Чарка выпіта,
Песня гэтая
Незабытая.*

Добрая нізка верша Уладзіміра Гайдука была апублікавана ў кнізе "Беларускі пісьменнікі Польшчы" (Мн., 2000). Гэта вершы-развагі пра жыццё і прыроду, пра вёску і працу, у іх усё часцей начала прафесія жывяць народнай думкай, якая пашкізує зноўдзіла дарогу да пачуцця чытачоў. У адным з вершаў паэт сказаў, што "пазія - душы гарэнне". Але пачынчаная душа Уладзіміра Гайдука не доўга гарзла творчым польлем. Цяпер без яго сумуе вёска Польмія, дзе паэт жыў і пісаў, а таксама ўсё тя, хто яго ведаў. На памяць ён нам пакінуў чатыры сціплья зборнікі вершаў, якія чытаю-перачытваю.

Сяргей Чыгрын.

"Нас кніга да вяршыняў познання вядзе" ці як сустрэлі Дзень ведаў у бібліятэках Лідчыны

Дзень ведаў - гэта заўсёды добрае, шумнае і бесклапотнае свята, які адзначаецца з асаблівай урачыстасцю. І, вядома, бібліятэкі не застаюцца ўбаку. Цікавыя і познавальныя мерапрыемствы сустрэлі школьнікаў Лідчыны ў бібліятэках раёна і горада.

У Дзень ведаў, 1 верасня, Лідская раённая бібліятэка імя Янкі Купалы расчыніла свае дзвёры для вучняў школ горада Ліды. Бібліятэкі правялі для школьнікаў адразу некалькі цікавых мерапрыемстваў. У чытальнай зале бібліограф аддзела абслугоўвання Курбыка Г.Р. распавяляла пра гісторыю беларускага народа і дзеці пра слухалі даклад пра свята ў гонар Дня народнага адзінства. Пасля гэтага школьнікаў запрасілі ў канферэнц-залу на гадзіну цікавых паведамленняў "Добры дзень, да ведаў дарога!", дзе бібліятекі правялі для іх экспурс у гісторыю Дня ведаў. Дзеці даведаліся, як з'явілася свята 1 верасня, калі яго ўпершыню адсвятковалі і як Дзень ведаў адзначаюць у розных краінах. Акрамя гэтага школьнікам правялі экспурсю па бібліятэцы.

У філіяле "Лідская гарадская дзіцячая бібліятэка" ў Дзень ведаў для вучняў 4-ых класаў ДУА "Сярэдняя школа № 1 г. Ліды" прайшоў урок інфармацыйнай і бібліографічнай культуры "Аз і Букі жывуць у бібліятэцы". Хлопчыкі і дзяўчынкі пазнаёміліся з гісторыяй узінкнення бібліятэк, здзеснілі віртуальнае падарожжа па Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі і бібліятэках іншых краін. Дзецям нагадалі аб Правілах карыстання бібліятэкай і распавялі, што дапамагае знайсці неабходную кнігу на паліцы. У канцы ўрока госці мерапрыемства адправіліся ў кніжнае царства "Аз і Букі", якія дапамаглі дзецям вывучыць родную Беларусь ад А да Я. Дзецям у Дзень ведаў пажадалі поспеху ў новым навучальнага годзе, поспехаў у школе, каб яны набывалі каштоўныя веды і ўмелі іх прымяняць у сваім жыцці.

Гульня-падарожжа "Чарадзейная кніга ведаў" прыйшла тым жа днём у філіяле "Лідская гарадская бібліятэка № 2", урок ведаў "Свята першага званка" сустрэў дзяцей у філіяле "Тарноўская сельская бібліятэка".

туці Рэспублікі Беларусь, разам тлумачылі, якімі якасцямі валодаюць жыхары Беларусі, распавядалі аб сваёй малой радзіме, удзельнічалі ў розных конкурсах. Хлопчыкі і дзяўчынкі весела, цікава, а галоўнае познавальнае правялі Дзень ведаў.

Бібліятекі ад усёй душы пажадалі ўсім дзецям штодня папаўняць скарбонку сваіх ведаў і не спыняцца ў познаннях ніколі.

Кацярына Сандакова,
бібліятэкар аддзела бібліятэчнага
маркетынгу ДУК "Лідская раённая
бібліятэка імя Янкі Купалы".

1 верасня навучэнцы 4 "B" класа ДУА "Сярэдняя школа №1 г. Ліда" свой першы ўрок правялі ў філіяле "Лідская гарадская бібліятэка № 4", прыняўшы ўдзел у квест-гульні "Беларусь - краіна адзінства!". Супрацоўнікі бібліятэкі пагаварылі з дзецьмі аб дзяржаўных сімвалах, а б Кансты-

Меркель выступае за пачатак перамоў з талібамі

Канцлер ФРГ Ангела Меркель (Angela Merkel) выступае за пачатак перамоў з радыкальным ісламісцкім рухам "Талібан" у Афганістане. Адпаведную заяву кіраўнік германскага кабінена зрабіла ў нядзелю, 5 верасня, на прэс-канферэнцыі ў Хагене (Паўночны Рэйн - Вестфалія).

- Што да (прадстаўнікоў - рэд.) "Талібана", то, вядома, мы павінны гаварыць з імі, таму што менавіта з імі цяпер даводзіцца мець справу, - падкрэсліла Меркель.

Па словам канцлера ФРГ, падобны дыялог неабходны, каб працягнуць эвакуацыю афганцаў, якім гэта патрэбна.

- Мы хочам вывезці з краіны людзей, якія працавалі, у прыватнасці, на нямецкія арганізацыі, звязаныя з развіццем, і зараз пачываюцца пад пагрозай, - дадала кіраўнік германскага ўрада.

Яна падкрэсліла, што падобны дыялог дазволіць працягнуць паставку гуманітарнай дапамогі ў Афганістан. Пры гэтым германскі палітык назвала "добрым сігналам" той факт, што Міжнародны аэрапорт Кабула імя Хаміда Карзая нядайна быў ізноў адкрыты для палётаў.

У сваю чаргу кандыдат на пост канцлера ФРГ ад блока ХДС/ХСС Армін Лашэт (Armin Laschet), які супрападліжу Меркель падчас пaeздкі ў Хаген, што гэтым летам пацярпей ад паводкі, таксама выказаўся ў падтрымку перамоў з талібамі.

Каментар Меркель адбываўся ўслед за публікацыяй у газете Welt am Sonntag, у

якой прадстаўнік руху Забіхула Муджахід казаў, што групоўка хацела б усталяваць "трывалыя і афіцыйныя дыпламатычныя адносіны з Германіяй".

Ангела Меркель пры гэтым не сказала, што падтрымлівае аднаўленне паўнавартасных дыпламатычных адносін з Афганістанам, кантролюваным талібамі.

Міністр замежных спраў ФРГ Хайка Mac (Heiko Maas) раней заявіў, што выступае за перамовы з талібамі і дапускае фінансавую дапамогу для Афганістана пры іх уладзе пры адпаведных умовах. У прыватнасці, калі ў краіне будзе сфармавана ўрад, які складаецца не толькі з талібаў, будуть выконвацца права чалавека і Афганістан не стане "апорай тэрарызму".

- У Афганістане новая рэальнасць, падабаецца нам гэта ці не. І ў нас больш няма часу заляваць раны, - заяўіў Mac 2 верасня.

Баевікі "Талібана" 3 верасня абвясцілі, што ўсталявалі кантроль над усім Афганістанам.

Паводле СМИ.

"Зоркі лідскіх небасхілаў"

15 верасня ў Лідской раённой бібліятэцы імя Янкі Купалы пройдзе фестываль кнігі і друку "Зоркі лідскіх небасхілаў".

Асноўнай мэтай фестывалю з'яўляецца захаванне, развіццё і папулярызацыя кніжнай культуры. У Дзень бібліятэкі Беларусі на пляцоўцы каля Лідской раённой бібліятэки імя Янкі Купалы разгорнуцца кніжна-ілюстрацыйныя выставы, забаўляльная пляцоўка "Рэбусленд", дзіцячая гульнявая зона, свабодны кнігаабмен "Чыталі, чытаем і будзем чытаць!" і разнастайнія майстар-класы.

Гасцей фестывалю чакае насычаная і займальнаяная праграма, у якой кожны зможа знайсці сабе занятак па гусце. Майстар-клас "Мастацтва пісьма" пазнаёміць удзельнікі з гісторыяй узінкнення пісьма і кнігі, а таксама дасcь магчымасць пасправацца напісаць пісьмо на бяросце, у тэхніцы вузельчыкавага пісьма і клінапісу. Ахвочыя змогуць паўдзельнічаць у займальным і жартайлівым майстар-класе "Другое жыццё газеты", аamatары чытання ў ацэнцы і аблімераванні бібліярэйтнага "Любімая кнігі".

Запрошанымі гасцямі фестывалю стануць лідскія літаратуразнаўцы, краязнаўцы, прадстаўнікі Лідской епархіі Беларускай Праваслаўнай Царквы, мясцовых

выдавецтваў, друкарняў і прэсы ("Лідская газета", "Наша слова").
Дата правядзення: 15 верасня 2021 года, пачатак мерапрыемства 11: 00.
Месца правядзення: Гарадзенская вобласць, г. Ліда, вуліца Ленінская, д.10.
Кантактная інфармацыя:
+375 154 545261,
ДУК "Лідская раённая бібліятэка імя Янкі Купалы".

Леанід Лаўрэш

Сяклюцкія і маёнтак Стрэліца на Лідчыне

У дакументах аб зацвярджэнні шляхецтва Віленскай гвардіі ад 1820 г. запісана сямейная легенда аб тым, што продкі Сяклюцкіх герба Кушаба прыбылы з Чехіі каля 1228 г., гэты род "з монголі знанымі радамі параднёны і ўшанаваны высокімі пасадамі, пра што пісалі ... хранікёры. За заслугі сям'я была адорана зямлём і ўзяла прозвічча ад назвы маёнтка Сяклюкі ў Драгічынскай зямлі. Пасля бітвы з туркамі пад Хацінам 11 лістапада 1673 г. адзін з прадстаўнікоў рода Сяклюцкіх пераехаў у Літву. Аляксандар Сяклюцкі служыў у войску пад камандаваннем гетмана Папца, Андрэй быў доктарам багаслоўя, а Войцех ў 1591 годзе - Драгічынскім падкаморыем. Родапачынальнікам роду, паводле Нясецкіх (т. IV, с. 78), з'яўляецца Леонард Сяклюцкі".

Нам вядомы наступныя наўшчыя Сяклюцкія:

- Тамаш Юрый Сяклюцкі, лідскі падчашы, у Лідскім павеце валодаў маёнткамі Красулі і Бяроўавец (3 км ад былога маёнтка Стрэліца), які ў тастаманце ад 10 студзеня 1672 г. запісаў яго сваім пецярым сынам. Магчыма, ён і быў першым з Сяклюцкіх, якія перасяліліся на Лідчыну.

- У Жалудоцкай парафіі драгічынскі падстолі Уладзіслаў Сяклюцкі, у 1690 г. ён меў 26 дымоў у Бурчавічах.

- Рафал Сяклюцкі, лідскі мечнік, а потым, згодна з прывілеем Аўгуста III ад 23 жніўня 1746 г. - падстолі. У 1728 г. валодаў Бяроўавцам (11 дымоў) і Красуліямі (3 дымы).

- Антон і Міхал Сяклюцкі з Углаўшчыцай (11 дымоў).

- Станіслаў Сяклюцкі арандаваў у Дэражнай 5 дымоў.

У Падымным рээстры Лідскага павета ад 1775 г. нейкі Сяклюцкі валодае маёнткам Стрэліца, мае 25 дымоў у Голдаве і 4 дымы ў Лебедзянцы.

Вядомы віленскі генеолаг Часлаў Малеўскі ў свой час пісаў пра:

- Барбару Кастравіцкую з Сяклюцкіх - жонку гродскага пісара і лоўчага Лідскага павета, фундатарку касцёла св. Духа ў Вільні, у 1786 г. яна была пахавана ў лёхах гэтага касцёла;

- Люцыяна Сяклюцкага, маёра ў 1874 г.;

- вайскоўца Уладзіслава Сяклюцкага;

- чыноўніка Канстанціна Сяклюцкага;

- Васілішкага пробашча ў першай палове XIX ст. Ісідора Сяклюцкага.

З канца XVIII ст. па 1939 г. Сяклюцкія валодалі маёнткамі Гарнастаішкі каля Эйшышак (у 1863 г. - 800 дзесяцін) і Стрэліцай. За падтымку паўстання 1863 г. Вінцэнтам Сяклюцкім (1793-1864) на маёнтак Гарнастаішкі быў на-

кладзены секвестр. Але даказаць віну Вінцэнта Сяклюцкага ўлады не змаглі, і таму яго сын Уладзіслаў вярнуў маёмастць праз суд.

Апошнім уладальнікам Гарнастаішак быў афіцэр рэзерву Юзаф Сяклюцкі - удзельнік Першай сусветнай вайны і афіцэр 1-га Польскага корпуса генерала Юзафа Даўбар-Мусніцкага. Суседзі памяталі яго як вялікага гурмана які надта любіў пад'есці. Таму мясцовыя сяляне пасля сытнай ежы часта казалі адзін аднаму: "Пад'ес, як пан Сяклюцкі". У 1939 г. ён быў арыштаваны і вывезены з глыб СССР, а яго двор стаў сядзібай калгаса "Запаветы Леніна".

Сын апошняга ўладальніка маёнтка Ішчална ў 1920-30-х гг. Караль Лясковіч падае цікавую інфармацыю пра род Сяклюцкіх у XIX і XX стст.

Вінцэнт Сяклюцкі, які ўжо

ўзгадваўся вышэй, цешыўся павагай усаго павета з-за годнага сэрца і лагоднага характару, ён быў апошнім лідскім падкаморым. Меў 3 сыны і 3 дачкі. Старэйшы сын ажаніўся з Ганнай Ясінскай і асеў у Кракаве. Другі сын Люцыян узяў у жонкі Стравінскую і пасля смерці бацькі пераняў маёнтак Гарнастаішкі. Трэці сын, Канстанцін, быў жанаты з Ганнай Юндзіл з Сеняжыц, ён атрымаў ад бацькі маёнтак Стрэліцу разам з трыма фальваркамі. З трох дачок, старэйшая Юзэфа выйшла замуж за Люцыяна Кастравіцкага, ўладальніка Касцянёва. Другая, Ганна, памерла паненкай, а Гелена выйшла замуж за павятавага лекара Альшанскаага які працаўаў у Жалудку ў князёў Чачвярцінскіх.

Канстанцін меў 2 сыноў: Станіслава і Вінцэнта. Яны абодва закончылі кадэцкі корпус у Полацку. Пасля чаго старэйшы сын Станіслаў вывучыўся на інжынербудаўніка чыгункі і мастоў, а Вінцэнт пасля смерці бацькі асеў у Стрэліцы і ажаніўся з Фяліцыяй з Навакоўскіх, у іх нарадзіліся 4 дачкі: Ванда Сялужынская, Ядвіга Здановіч, Яніна Куркоўская і Марыя Батко.

Свяячка гаспадара маёнтка, Ганна Вольф з Сяклюцкіх (дачка Вінцэнта, пасля бацькі яна ўспадкаўала Гарнастаішкі), жонка знанага выдаўца і гандляра кнігамі, знаўцы літаратуры, доктара Юзафа Вольфа, правяла сваё жыццё ў Варшаве. У сваіх мемуарах яна пакінула цікавыя ўспаміны пра Стрэліцу. Таксама цікавыя ўспаміны пра маёнтак Стрэліцу ў 1894 г. пакінуў стрыечны ўнук Канстанціна Сяклюцкага (сын яго сястры Юзэфы) Ян Люцыян Кастравіцкі, яшчэ хлопцам ён жыў тут у сваіго стрыечнага дзеда. Яго ўспаміны польскі даследчык Анатоль Стэрн надрукаваў у сваёй кнізе "Дом Апалінарыя". Грунтуючыся на гэтых тэкстах, я раскажу пра Стрэліцу ў другой палове XIX ст.

Згодна з інфармацыяй "Геаграфічнага слоўніка" ў 1870-х гг., у маёнтку Стрэліца меўся жылы дом, і жылі 33 чалавекі. Вядома, што Стрэліца ляжала за 45 вёрст ад павятавага горада Ліды і за 20 вёрст ад мястэчка Жалудок і маёнтка Чацвярцінскіх у гэтым мястэчку (цікава, што, па цверджанні Яна Кастравіцкага, мястэчка Жалудок, пераважна, было пабудавана на зямлі, якая належала маёнтку і карыстальнікі гэтай зямлі плацілі чынш у касу маёнтка).

Дарога з Жалудка да Ліды была звычайнай, толькі трошкі шырэйшай, грунтовай дарогай з грэблямі, насыпанымі ў нізкіх і вільготных адцінках і паглыбленнімі на пагорках. У вёсцы Мыто дарога далучалася да шырокага гасцінца, які быў абсаджаны падвойнымі радамі старых бяроз. Гэты гасцінец бег з Гародні праз Шчучын да Ліды, а адтуль - у Вільнню.

На дваццатай вярсце ад Жалудка ад гэтай дарогі адходзіла грэбля, насыпаная на мокрым лузе. Па ўсёй даўжыні грэбля была абкапана равамі і абсаджана старымі вербамі. Грэбля даходзіла да нязначнага ўзвышша і тут пераходзіла ў алею, абсаджаную старымі разлогімі асінамі. На краі ўзвышша стаялі жылыя будынкі работнікаў маёнтка. Праз адну вярсту алея раптоўна ўпіралася ў драўляную, але моцную браму, якая заўсёды была замкнута на ланцуг. Ключ знаходзіўся ў жылым лузе. Па ўсёй даўжыні грэбля была абкапана равамі і абсаджана старымі вербамі. Грэбля даходзіла да нязначнага ўзвышша і тут пераходзіла ў алею, абсаджаную старымі разлогімі асінамі. На краі ўзвышша стаялі жылыя будынкі работнікаў маёнтка. Праз адну вярсту алея раптоўна ўпіралася ў драўляную, але моцную браму, якая заўсёды была замкнута на ланцуг. Ключ знаходзіўся ў жылым лузе. Па ўсёй даўжыні грэбля была обкапана равамі і обсаджана старымі вербамі. Грэбля даходзіла да нязначнага ўзвышша і тут пераходзіла ў алею, обсаджаную старымі разлогімі асінамі. На краі ўзвышша стаялі жылыя будынкі работнікаў маёнтка. Праз адну вярсту алея раптоўна ўпіралася ў драўляную, але моцную браму, якая заўсёды была замкнута на ланцуг. Ключ знаходзіўся ў жылым лузе. Па ўсёй даўжыні грэбля была обкапана равамі і обсаджана старымі вербамі. Грэбля даходзіла да нязначнага ўзвышша і тут пераходзіла ў алею, обсаджаную старымі разлогімі асінамі. На краі ўзвышша стаялі жылыя будынкі работнікаў маёнтка. Праз адну вярсту алея раптоўна ўпіралася ў драўляную, але моцную браму, якая заўсёды была замкнута на ланцуг. Ключ знаходзіўся ў жылым лузе. Па ўсёй даўжыні грэбля была обкапана равамі і обсаджана старымі вербамі. Грэбля даходзіла да няззначнага ўзвышша і тут пераходзіла ў алею, обсаджаную старымі разлогімі асінамі. На краі ўзвышша стаялі жылыя будынкі работнікаў маёнтка. Праз адну вярсту алея раптоўна ўпіралася ў драўляную, але моцную браму, якая заўсёды была замкнута на ланцуг. Ключ знаходзіўся ў жылым лузе. Па ўсёй даўжыні грэбля была обкапана равамі і обсаджана старымі вербамі. Грэбля даходзіла да няззначнага ўзвышша і тут пераходзіла ў алею, обсаджаную старымі разлогімі асінамі. На краі ўзвышша стаялі жылыя будынкі работнікаў маёнтка. Праз адну вярсту алея раптоўна ўпіралася ў драўляную, але моцную браму, якая заўсёды была замкнута на ланцуг. Ключ знаходзіўся ў жылым лузе. Па ўсёй даўжыні грэбля была обкапана равамі і обсаджана старымі вербамі. Грэбля даходзіла да няззначнага ўзвышша і тут пераходзіла ў алею, обсаджаную старымі разлогімі асінамі. На краі ўзвышша стаялі жылыя будынкі работнікаў маёнтка. Праз адну вярсту алея раптоўна ўпіралася ў драўляную, але моцную браму, якая заўсёды была замкнута на ланцуг. Ключ знаходзіўся ў жылым лузе. Па ўсёй даўжыні грэбля была обкапана равамі і обсаджана старымі вербамі. Грэбля даходзіла да няззначнага ўзвышша і тут пераходзіла ў алею, обсаджаную старымі разлогімі асінамі. На краі ўзвышша стаялі жылыя будынкі работнікаў маёнтка. Праз адну вярсту алея раптоўна ўпіралася ў драўляную, але моцную браму, якая заўсёды была замкнута на ланцуг. Ключ знаходзіўся ў жылым лузе. Па ўсёй даўжыні грэбля была обкапана равамі і обсаджана старымі вербамі. Грэбля даходзіла да няззначнага ўзвышша і тут пераходзіла ў алею, обсаджаную старымі разлогімі асінамі. На краі ўзвышша стаялі жылыя будынкі работнікаў маёнтка. Праз адну вярсту алея раптоўна ўпіралася ў драўляную, але моцную браму, якая заўсёды была замкнута на ланцуг. Ключ знаходзіўся ў жылым лузе. Па ўсёй даўжыні грэбля была обкапана равамі і обсаджана старымі вербамі. Грэбля даходзіла да няззначнага ўзвышша і тут пераходзіла ў алею, обсаджаную старымі разлогімі асінамі. На краі ўзвышша стаялі жылыя будынкі работнікаў маёнтка. Праз адну вярсту алея раптоўна ўпіралася ў драўляную, але моцную браму, якая заўсёды была замкнута на ланцуг. Ключ знаходзіўся ў жылым лузе. Па ўсёй даўжыні грэбля была обкапана равамі і обсаджана старымі вербамі. Грэбля даходзіла да няззначнага ўзвышша і тут пераходзіла ў алею, обсаджаную старымі разлогімі асінамі. На краі ўзвышша стаялі жылыя будынкі работнікаў маёнтка. Праз адну вярсту алея раптоўна ўпіралася ў драўляную, але моцную браму, якая заўсёды была замкнута на ланцуг. Ключ знаходзіўся ў жылым лузе. Па ўсёй даўжыні грэбля была обкапана равамі і обсаджана старымі вербамі. Грэбля даходзіла да няззначнага ўзвышша і тут пераходзіла ў алею, обсаджаную старымі разлогімі асінамі. На краі ўзвышша стаялі жылыя будынкі работнікаў маёнтка. Праз адну вярсту алея раптоўна ўпіралася ў драўляную, але моцную браму, якая заўсёды была замкнута на ланцуг. Ключ знаходзіўся ў жылым лузе. Па ўсёй даўжыні грэбля была обкапана равамі і обсаджана старымі вербамі. Грэбля даходзіла да няззначнага ўзвышша і тут пераходзіла ў алею, обсаджаную старымі разлогімі асінамі. На краі ўзвышша стаялі жылыя будынкі работнікаў маёнтка. Праз адну вярсту алея раптоўна ўпіралася ў драўляную, але моцную браму, якая заўсёды была замкнута на ланцуг. Ключ знаходзіўся ў жылым лузе. Па ўсёй даўжыні грэбля была обкапана равамі і обсаджана старымі вербамі. Грэбля даходзіла да няззначнага ўзвышша і тут пераходзіла ў алею, обсаджаную старымі разлогімі асінамі. На краі ўзвышша стаялі жылыя будынкі работнікаў маёнтка. Праз адну вярсту алея раптоўна ўпіралася ў драўляную, але моцную браму, якая заўсёды была замкнута на ланцуг. Ключ знаходзіўся ў жылым лузе. Па ўсёй даўжыні грэбля была обкапана равамі і обсаджана старымі вербамі. Грэбля даходзіла да няззначнага ўзвышша і тут пераходзіла ў алею, обсаджаную старымі разлогімі асінамі. На краі ўзвышша стаялі жылыя будынкі работнікаў маёнтка. Праз адну вярсту алея раптоўна ўпіралася ў драўляную, але моцную браму, якая заўсёды была замкнута на ланцуг. Ключ знаходзіўся ў жылым лузе. Па ўсёй даўжыні грэбля была обкапана равамі і обсаджана старымі вербамі. Грэбля даходзіла да няззначнага ўзвышша і тут пераходзіла ў алею, обсаджаную старымі разлогімі асінамі. На краі ўзвышша стаялі жылыя будынкі работнікаў маёнтка. Праз адну вярсту алея раптоўна ўпіралася ў драўляную, але моцную браму, якая заўсёды была замкнута на ланцуг. Ключ знаходзіўся ў жылым лузе. Па ўсёй даўжыні грэбля была обкапана равамі і обсаджана старымі вербамі. Грэбля даходзіла да няззначнага ўзвышша і тут пераходзіла ў алею, обсаджаную старымі разлогімі асінамі. На краі ўзвышша стаялі жылыя будынкі работнікаў маёнтка. Праз адну вярсту алея раптоўна ўпіралася ў драўляную, але моцную браму, якая заўсёды была замкнута на ланцуг. Ключ знаходзіўся ў жылым лузе. Па ўсёй даўжыні грэбля была обкапана равамі і обсаджана старымі верб

След на зямлі

САПРАЎДНЫ СКАРБ ЧАЛАВЕКА

МОЙ СТАРЭЙШЫ сябар, дырэктар унітарнага прадпрыемства "Канстанта-91" Генадзь Чачанец, усё ж не вытрымаў:

- Вось вы, журнaliсты і пісьменнікі, у асноўным пішаце пра тых, у каго высокі ордэн ці пасада, ці хто аднойчы неяк вельмі адзначыўся, а дзе ж вашыя сённяшнія расповеды пра людзей простых, без рэкордаў ды заўважных узнагарод, але зрабіўшых і працягваючых рабіць часам больш важкага і карыснага, чым іншыя знаныя. Узяць, напрыклад, майго бешанковіцкага земляка з Жарнасекава Уладзіміра Сцяпанавіча Краско. Сёлету яму споўніцца ўжо 91, а ён як працаўшы, з вымушанымі часовыні пералынкамі, на родненъкай зямельцы, так і працягвае гэта рабіць. Адным начальнікі кіруе, другім - жонка ці сябровука, трэцім - сябрук, а ім усё жыццё кіравала і кіруе праца. Ягоныя залатыя руки ўмечуюць усё, акрамя адзінага - заходзіцца ў спакоі.

Памяць на прозвішчы, асабліва свае, віцебскія, у мяне, не хваліся, добрая, і я праз хвіліну-другую адразагаваў:

- Слухай, а ці не той гэта вядомы ў вашай акрузе пчаляр, прозвішча якога я пачуў падчас працы ў "Сельскай газете" ад нашага тагачаснага ўласнага кэрэспандэнта па Віцебшчыне Віталія Фёдарава? Ці не мёдам твайго Краско частаваў нас на рэдакцыі нехта з яе супрацоўнікаў??

- Вось давай і праверым. Я на Мядовы Спас еду са сваім добрым таварышам, вельмі прыемным і талковым чалавекам Уладзіміром Кароткім на сваю малую радзіму. Магу і цябе прыхапіць. Павер, не пашкадуеш, напішаши ўрэшце пра чалавека-працаўніка, які быў і застаўся сапраўдным патрыётам, як гэта напішліва для асобных іншых членіць, сваіго радзімага куточкана...

*Я таксама стану некалі травою -
Не бяды, было б каму траву касіць!*

- Час не чакае, трэба зернавое дасяць, з паўсотні агульных сотак яно нямала займае, - махнуў, пасля ўпэўненага пасціку рукі галавой у бок поля за домам невысокі, хударлявы, але моцненькі, з добрымі жывымі вачымі гаспадар, і дадаў:

- А праз дзвесце сорак мотагадзін трэба чистую заўпаць. Апошнім часам, перад выездам, майго коніка спрытненка асядлоўвае Грыша, балазе жывуць з Людай усяго за два кіламетры, у трохпакаўцы. Ішч раз выбачайце, што сам не сустрэў. Думаю, час ёсьць, трэба ж нештачка зрабіць. Ведаеце, праца - гэта мая жыццёвая, як яе... во, функцыя. Калі нічога не раблю - не адчуваю ў сабе анікага жыцця. Ніколі не перастану здзіўляцца той частцы сённяшніх маладых, не зразумею тых, якія лічачы, што шчасце ў тым, каб працавалі іншыя, а ім бы толькі гуляць, крытыкаваць, насыхаша, мітынгаваць, бузаваць ды пію імпартавае за чужкія гроши папіваць. І самому, і дочким, акрамя Люды ў мяне шчэ Вера і Света, даводзілася ў розных месцах самую розную работу выконваць. І я заўжды сабе ды ім казаў: "Саромеца можна і трэба не якой-небудзь працы, нават самай бруднай, а бяздзейнасці ды гультайства". Можа, пасля гэтага папярэдження Людка і атрымала Грамату райкама камсамолу, як лепшая маладая даярка ў раёне. Ну, загаварыў я вас, прафесія, давайце ў хату, трэба ж тое-сёе пасля доўгай дарогі з'есці, дзікую, што наведалі старога, дай вам Божа здароўя!

ТОЕ-СЁЕ на моцным, яшчэ бацькоўскім стале ўразіла і колькасцю, і рознасцю, і якасцю,

У ахутаным зелянінай і цішай Жарнасекаве, дзе засталіся (і гэта яшчэ добра!) 32 жыжары, прыгожаньку брамку на невялічкім узгорачку гасцінна адчыніла прыемная, ветлівая, усмешлівая, жывавая старэйшая дачка старожыла вёскі Людміла, выпускніца Віцебскага ветінстытута, якая апошнія 15 гадоў перад пенсіяй узначальвала Бачэйкаўскі сельсавет:

- Праходзьце, праходзьце, калі ласка, рады бачыць вас на нашай зямельцы!

- А дзе ж гэта Сцяпанавіч, казаў, сам сустрэне, - іранічна-весела адгукнуўся Генадзь Мікалаевіч.

- Яны з майм мужам Рыгорам ля трактарчыка даўнавата ўжо возяцца.

У гаражы, дзе хапіла б месца яшчэ на пяць жа самаходных машын, як убачаны намі, пад колер навакольнай травы, "Catmann-242", цесьці і зяць, родны брат якога, як пазней высветлілася, - вядомы беларускі паэт Змітрок Марозаў, які ў свой час шчыраваў памочнікам міністра сельскай гаспадаркі і харчавання, мянілі аліву ў рухавіку. Змітрок прысвяціў слыннаму сваяку вось гэтым цудоўным вершам:

*Нагамонімся, агледзімся - заплачам,
Вытрам слёзы, закасаем рукаўы...
Толькі працай гэты свет мы перайначым -
Да знямоі, да знямення, да крываі.
Мала пнуцца, слоўным боксам захапляцца,
Перасоўваць, разбураць, перастаўляць...
Распрыгоніць нашы душы толькі праца,
Толькі праўда можна нас уратаваць.
Толькі слова (не жалезнае - жывое!)
Можа веру ў кожным сэрцы абудзіць...*

і смакам. І вельмі і вельмі засмуціўся, што напярэдадні зноўку нагадала пра сябе мая сябровука па жыцці - падагра, якая патрабуе строгай дыёты. Але ж адпамінаваны медагонкай з сотай залаціста-жоўтымі мёдом, які пакручастай горкай сцякаў у спецыяльны посуд, ужывашы, на шчасце, дазвалялася! Калі стала, на якім з дапамогай спецыяльнага бліскучага нажа рыхтаваліся да свабоды зробленыя бацькоўскімі рукамі паўнога рамкі, і каля салодкай машины ў пэрэдній частцы прасторнай хаты, якую перавезлі ў 1937-м з вёскі Шыпулі, завіхаліся Людміла і прыехаўшай з віцебскага пасёлка Акцябрскі Святланы. Яны, вядома ж, дапамагаюць наводзіць парадак, але, усё ж, адчуваеца адсутнасць цёплых, клапатлівых, уважлівых і стараных рук жонкі Надзеі Яфімаўны, адной з лепшых паліяводак калгаса "1 Мая", якая пакінула гэты свет яшчэ ў 2009-м, калі ёй споўнілася 76... Цяжкую страту дарагога чалавека Уладзімір Сцяпанавіч перанёс гэты жа мужна, як і трагічную смерць малодшага брата Дзімкі, які падарваўся пасля вайны на гранаце і памёр у яго на руках...

- Ешце, ешце, гэта смаката сапраўдная, - шчыра і сардечна запрашаў нас гаспадар. - Адчуваеце, якая казачная духмянасць? А ўсё тому што я, у адрозненіе ад многіх, ніколі не падсоўваю сваім неверагодным працаўніцам цукар, цукровы сіrop, ці іншыя "прысмакі", накшталт ненатуральнай глюкозы, жалацину і крухмал... У мінулым годзе памерла жонка майго вернага сябру Алеся Баўдзілы, з якім разам вучыліся ў школе, былы аграном-насеннівад калгаса "Бачэйка" Марыя Канстанці-

наўна. Яе працу, між іншым, адзначылі двума ордэнамі - Працоўнага Чырвонага Сцяга і Знак Пашаны. Дык вось, яна казала, што пры згаданай падкаморцы чпол у мёдзе німашака арганічных лятучых рэчываў, таму адсунічае і той дзіўны водар, якім напоўнілася ўся хата. Увогуле, адкувана, разумная жанчына, пра якую кажу, дапамагла мне правільна, граматна вырошчваць усё, чаму я дапамагаў вырасці раней і дапамагаю цяпер. Вы звярнулі ўвагу на тое, што я называў чпол неверагоднімі працаўніцамі? Гэта не выпадкова. Каб сабраць кіло мёду, пчала павінна злётаць па няктор да... 150 тысяч разоў. Ёй трэба праляцець каля 460 тысяч кіламетраў. Гэта ў 11 разоў больш, чым акружнасць зямнога шара па экватары!

Я гэта заслушаўся, што забыўся адразу запытаць пра тое, пра што ўсю дарогу думай - ці купляў у Сцяпанавіча мёд хтосьці з менскіх журналістў? Урэшце запытаўся, і праз колькі хвілін ад Людмілы пачуў:

- Так, недзе ў сярэдзіне дзевяностых, разам з загадчыцай Бачэйкаўскага Дома культуры Таццяняй Косінец па мёд прыїзджала надга гаваркавая, культурная, сімпатычная бляявая

жанчынка з "Беларускай ніўы", якую я выпісваў і з цікавасцю чыталі. У мяне нават захаваліся асобныя старонкі трох нумароў за 96-97 гады. Памятаю, бацька ўсё пытаваўся: "Каласок" прынесла? - Пад такой прыгожа намалёванай назыв друкаваліся вельмі пазнавальныя і карысныя парады спецыялісту і чытачоў, якія дзяліліся асабістымі гаспадарчымі досведамі. Госця цікавілася тады творчасцю нашага вядомага ў рэспубліцы народнага фальклорнага калектыву "Крыніца".

Ад нечаканасці я знямей, бо адразу згадаўся, каго мела на ўвазе Людміла. Гэта была заслужаны работнік культуры Беларусі Святланы Ульянаўна Кліменценка, якая верай і праўдай служыла роднаму беларускаму слову, па-мацярынску апекавала Жэні Янішчыц і Свету Алексіевіч, якія працавалі ў свой час пад

яе кіраўніцтвам.

Вось сказаў пра гэта, і адразу ўспомнілася Жэніна:

Будзе слоту абвяшчаць прагноз,

Лістабой учыніць ператруску.

Песняй, што расчуліла да слёў,

Я прыму цябе па-беларуску.

Краю блаславёнага дачака,

Дзякую лёсу,

Маю не ў нагрузкзу -

Зорны крыж Мацяя Бурачка...

Ты ўва мне прызнаеш беларуску?

Сто разоў шукай другой красы,

А тым больш

Што свет даўно не вузкі!

... Ды калі ты не бязродны син -

Гавары са мной па-беларуску.

Час - вар'ят, шалёнае такси,

Толькі ўсё ж не мыслю я аб спуску.

Кажаши, што магілы зараслі?

Памаўчы са мной па-беларуску.

Святланы Ульянаўна доўгі час паспяхова узначальвала ў нашай сялянскай газеце адзін культуры, а пасля шмат гадоў упрыгожвала сваімі развагамі над лёсам народу і ягонай мовы старонкі "Народнай Волі". Менавіта ёй належыць адзін з самых яркіх публіцыстычных артыкуулаў пра добра знаёмае сёння не толькі беларусам лясное ўрочышча на паўночна-ўсходнім мяжы Менска: "Курапаты: на мяжы памяці і бяспамяцтва". Ён быў надрукаваны ў нумары "Народнай Волі" за 30 красавіка - 4 траўня 2009 года. На вялікі жаль, напрыканцы студзеня 2020-га сябра Грамадскага аб'яднання "Хрысціянская злучнасць" "Курапаты" Святланы Ульянаўна Кліменценка назаўжды з намі развіталаася... Вядомы беларускі паэт Васіль Жуковіч, які працаўшы калісьці літкансультантам "Сельскай газеты", прысвяціў гэтымі неверагоднай жанчыні таクія радкі:

Светлая, прасветлая Святланы,

Не сышоў падзеяў цёмны фон,

Цяжка так душу вярэдзіць ён,

Светлая, прасветлая Святланы!

У чародах непаўторных дзён

Хочаца палётаў не ў нірвану...

Светлая, прасветлая Святланы,

Не сышоў падзеяў цёмны фон.

А пачаткам радасных падзеяў

Стане разняволенае слова.

Слова - ўсіх падзеяў, дзея аснова,

Гэта - найвялікі скarb людзей!

Хоць у рэчаінасці супровай

Верыцца у лепішае радзе,

След на зямлі

САПРАЎДНЫ СКАРБ ЧАЛАВЕКА

(Заканчэнне. Пачатак на ст.7.)

Зайдросны для тых, хто не вельмі ці ўвогуле не любіць "гнучу спіну" пчальнік заставаў яшчэ дзед на бацькоўскай лініі Хведар Хведаравіч, лепшы ў акрузе скрыпач. Казалі, пчолы Ляшуну (такая ў яго была мянушка) дзейнічаюць лепей за іншых таму, што ён грае ім нейкую патаемную мелодыю. Справу працягваў да самага свайго сыходу бацька Сцяпан - першы брыгадзір першага калгаса "1 Мая". На фронт з-за атрыманай падчас службы ў коннай артылерыі кантузіі яго не ўзялі, і ён даволі хутка наладзіў сувязь з партызанамі.

Парадак з дапамогай маці Соф'і Яфімаўны навёу у хаце і пчальніку такі, што дванаццаць аўстрыйскіх шафераў адразу зрабілі зусім нечаканае жытло сваім, а сям'ю адправілі ў суседнюю прыбудову для захавання збажыны, бульбы, буракоў, гародніны ды садавіны. Балазе захоўваць асабліва не было чаго, таму ўшасцёх і ўмяшчаліся. Крыху прасцей і ў той час куды складаней стала пасля таго, як у атрадзе моцна захварэла кухарка. Лясныя мсціўцы, сярод якіх былі розныя "байцы", тэрмінова звязаліся з бацькам, які па іхнім настаянні стаў часовым старостам. Гэта першае. А другое - ён павінен быў тэрмінова адправіць у лес дачку Ліду, якая ўмела, да таго ж, яшчэ і добра шыць. "Паехала да хворай цёткі", - адказаў бацька галоўнаму аўстрыяку. Той больш і не пытается, бо, найперш, яго больш цікавіла сямнаццацігадовая прыгажуня Маня, што

прыходзіла ў дом паліцаў раніцой печку, а днём павінна была засыпаць пяском канавы на дарозе ў Віцебск. Часцяком Валодзя хадзіў замест яе. Наведваў ён на балоце і партызанаў, якім насыў спечаны матуяй хлеб. Ніхто не мог і ѿявіць, чым займаюцца на самай справе дачка і сын старасты! Добра, ні ў Бачайкаве, дзе стаў нямецкі гарнізон, ні ў Жарнасекаве не было паліцаў. Праўда, усім хапіла аднаго вырадка - начальніка полацкай паліцы Пракопа Ціслёнка з Клешчына, якога баляліся нават немцы! У сваіх крывавых "камандзіроўках" ён расстрэльваў усіх, хто трапляўся пад руку. Не менш жорстка дзейнічалі і бандэраўцы. У гэта нельга паверыць, але быў момант, калі аступаючыя, знясіленыя немцы на ламанай рускай мове папярэдзілі бацьку і дзядзьку, якія тушилі хату, што

скаму будаўніча-мантажнаму ўпраўленню. Амаль увесь гэты перыяд партрэт Уладзіміра Краско вісеў на Дошцы гонару арганізацыі, якая, крамя Бешанковіцкага, абслугуўала Лепельскі, Чашніцкі і Шумілінскі раёны. Калі надышоў час развівашца - лепшы экскаватаршык БМУ да самай пенсіі звязаў свой лёс з родным калгасам. Вышэй вытворчых паказчыкаў ніхто ў тых, ды і пазнейшыя гады, не дабіваўся. "Лепшага жывёлавода, - адзначаў на сходах і ў размовах са спецыялістамі старшыня гаспадаркі Яўген Шурмяллёў, - за ўсю сваю шматгадовую дзейнасць я не бачыў раней, і, думаю, ніколі ўжо не сустрэну". Ды ўсе гэта добра ведалі і без ягоных слоў. Краско ніводнага разу не спазніўся накарміць сваіх 150 бычкоў, прывагі якіх даходзілі да паўтара кіло ў суткі, "зялёнкай", сенажом, сенам, камбікормам альбо мукоў. Пры гэтым ён рабіў усё магчымае, каб жывёліні атрымлівалі абрэгнутаваную спецыялістамі норму таго ці іншага корым.

Уладзімір Сцяпанавіч заўжды лічыў і працягвае лічыць сёння, што сапраўдны скарб для яго самога, ягоных сціплых землякоў, урэшце для ўсіх нас, беларусаў, - гэта жаданне і ўменне працаваць на свайго роднай зямельцы, у сваёй роднай краіне.

Уладзімір Барысенка.

На здымках:

1. Мясцовыя краявіды, рэчка Ула.
2. Старшина артылерыйскай батарэі, Сахалін, 1953 г.
3. Партрэт з Дошкі гонару.
4. Ул. Краско ў сваёй шыкоўнай майстэрні.
5. З зяцем Рыгорам на пчальніку.
6. Дружная сям'я ветэрана.

Заснавальнік:

ТБМ імя Францішка Скарыны.

Пасведчанне аб реєстрацыі № 908 ад 18 снежня 2009 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Адрас рэдакцыі:

231293, Лідскі р-н, в. Даўліна.

Адрас для паштовых адпраўленняў:

231282, г. Ліда-2, п/с 7.

E-mail: sejlawicz@gmail.com, kajety@list.ru

Прэзентацыя кнігі Алены Запаснік "Падарунак чараўніка"

27 жніўня ў філіяле "Лідская гарадская дзіцячая бібліятэка" для дзяцей з аматарскага аўдзінні "Крынічка" (ДУА "Яслі-сад № 18 г.Ліды") і ДУА "Яслі-сад № 26 г. Ліды" прыйшла незвычайная сустрэча. Дзяўчынак і хлопчыкаў запрасілі на прэзентацыю кнігі Алены Запаснік "Падарунак чараўніка".

Алена Запаснік нарадзілася ў 1999 годзе ў гарадскім пасёлку Радунь Воранаўскага раёна. Выпускніца педагогічнага факультэта Гарадзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы. З'яўляецца ўдзельнікам Клуба маладога літаратара, які заснаваны на базе навуковай бібліятэкі ГрДУ. Піша экзагічныя казкі і казкі на развіццё артыкуляцыі.

Алена Запаснік стварыла сапраўдны падарунак маленъкаму чытчу. На старонках кнігі дзеці сустрэнуть хлопчыкаў і дзяўчыннак, якія трапляюць у незвычайную сітуацыю і знаходзяць спосабы выхаду з яе. Тут ажываюць жывёлы, птушкі, кветкі і нават садавіна, і нічога дзёнага няма - бо ў казцы ўсё магчыма. Тым больш, што казкі гэтыя не простыя, а педагогічныя, вучаныя дзяцей лепш даведацца пра навакольны свет, вырасці добрымі, смелымі і разумнымі.

Сваё выступленне аўтар кнігі, Алена Запаснік, пачала са знаёмства дзяцей з професіяй пісьменніка, трохі распавяяла аб тым, як нараджаецца кніга і трапляе ў рукі чытчу. А потым дзеці адправіліся ў падарожжа па чаравых казках. Даведаліся, што ў лесе самы незвычайны, дзесям распавялі, што цацкі на самай справе чароўныя і іх троба берагчы, любіць і не крываціць. Удзельнікі мерапрыемства пазнаёміліся з казкай "Сумны анёл" і падарылі шмат усмешак, паслухаўшы вясёлую казку пра Банан і Яго Дзень нараджэння. А казка "Запалкі - дзесям не цацкі!" стала завяршальнай для дзяцей, аўтар кнігі распавяяла ў ёй пра тое, што ні ў якім разе дзеці не павінны чапаць запалкі без дазволу

бацькоў і быць акуратнымі з агнём.

У канцы прэзентацыі Алена Запаснік зрабіла прыемны падарунак бібліятэцы, падарыла некалькі сваіх кніг з яркім, малаўнічым ілюстрацыямі і выдатнымі казкамі. Гэтыя кнігі зоймуць сваё ганаровае месца на кніжнай паліцы і будуць чакаць чытчу.

Кацярына Сандакова,
бібліятэкар аддзела бібліятэчнага
маркетынга ДУК "Лідская раённая
бібліятэка імя Янкі Купалы".

**Аўтары цалкам адказныя за падбор
і дакладнасць прыведзенай інфармацыі.
Рэдакцыя рукапісі не вяртае.**

Газета надрукавана ў Лідской друкарні.

231300, г. Ліда, вул. Ленінскую, 23.

Выдавец: Установа інфармацыі "Выдавецкі дом ТБМ".

Газета падпісана да друку 6.09.2021 г. у 17.00. Замова № 2176.

Аб'ём 2 друкаваныя аркушы. Наклад 1200 асобнікі.

Падпісны індэкс: 63865.

Кошт падпіскі: 1 мес.- 2,88 руб., 3 мес.- 8,64 руб.

Кошт у розницу: па дамоўленасці.

Рэдактар Станіслаў Вацлававіч Суднік

Рэдакцыйная калегія:

Эдуард Акулін, Алена Анісім, Алеся Аўласевіч,
Юрась Бабіч, Марыя Баравік, Аляксей Карпенка,
Эла Оліна, Ігар Пракаповіч, Аляксей Пяткевіч,
Станіслав Суднік, Людвіка Таўгень, Алег Трусаў,
Дзяніс Тушынскі, Аляксей Шалахоўскі.

<http://nslowa.by/>
<http://pawet.net/> <http://kamunikat.org/>
<http://belkiosk.by/>